виробників та проблеми виходу на європейський ринок / О. П. Кірдан // Економіка України в умовах євроінтеграції: виклики та перспективи розвитку : матер. І Всеукр. наук.-практ. конф., 19 квітня 2018 р. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. – С. 14–16. Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/9879

6. Кірдан О. П. Організаційно-економічний механізм забезпечення продовольчої безпеки України / О. П. Кірдан // Перспективи економічних перетворень в аграрному секторі економіки та напрями активізації підприємництва, торгівлі і біржової діяльності»: зб. тез Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. молодих вчених та здобувачів вищої освіти (Кам'янець-Подільський, 18 травня 2018 р.). – Кам'янець-Подільський, 2018. – С. 100–101. Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/9880
7. Кірдан О. П. Політика імпортозаміщення як складник державного регулювання продовольчої безпеки України / О. П. Кірдан // Економічні горизонти. – 2018. – № 2(5). – С. 87–91. Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/9882
8. Стасіневич С. А. Ціноутворення на біржовому ринку: навчальний посібник. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2015. – 111 с.

Марія Григоренко

ВІННИЦЯ – СТОЛИЦЯ УНР

В часи визвольних змагань, коли влада на місцях змінювалась з блискавичною швидкістю, маленьке повітове містечко завдяки збігу обставин стало столицею нещодавно створеної держави. Вінниця, яка на початку XX століття тільки починала розвиватись і розбудовуватись, в лютому 1919 року стала тим місцем, де вирішили тимчасово зупинитись очільники Української Народної Республіки, відступаючи перед навалою більшовиків. І, хоча, навіть з Тимчасової Столиці їм довелось відступати, вони ще двічі сюди повертались у відчайдушних спробах вберегти українську незалежність [1, с. 200].

В квітні 1918 року за підтримки німецьких військ колишній генерал Російської імператорської армії Павло Скоропадський став гетьманом України. Так, на заміну УНР прийшла Українська Держава, відома також як Гетьманат. Незгодні з політикою Скоропадського, Володимир Винниченко, Симон Петлюра, Федір Швець та інші в листопаді утворили Директорію. В грудні відбувся другий переворот протягом року і гетьман Скоропадський зрікся своєї влади. Таким чином Українська Держава знову перетворилась на УНР, а Директорія стала вищим керівним органом в країні. Тим часом ситуація погіршувалась. По завершенню Першої світової

війни в листопаді 1918-го та повалення влади гетьмана, німецькі та австро-угорські частини покинули Україну. На початку грудня розпочалась інтервенція військ Антанти в Одесі, а більшовики знову розпочали свій наступ з північного сходу.

Вперше Директорія перебувала у Вінниці в грудні 1918 року. Це було пов'язано з підготовкою повстання проти гетьмана Павла Скоропадського. Саме у Вінниці приймалися доленосні рішення для Української Народної Республіки.

Після проголошення Акту Злуки 22 січня 1919 року минуло десять днів і об'єднана українська держава втратила свою столицю. Відступаючи із захопленого більшовиками Києва, Директорія та Уряд УНР вирушили до Вінниці. Варто зазначити, що події державної ваги відбувались у Вінниці ще до її проголошення Тимчасовою Столицею. 12–14 грудня у приміщенні міської Думи відбувалась Державна нарада Директорії – розширеного дорадчого органу з надзвичайними повноваженнями, який виконував функції представницької влади та розглядав важливі політичні справи. У ній брали участь члени Директорії, міністри, члени Трудового Конгресу (передпарламенту), представники Армії УНР, політичних партій та громадських об'єднань. Ще дві такі наради відбувались 2 лютого та 4 березня 1919 року.

Прибувши до Вінниці, Директорія осідає в приміщенні готелю «Савой». Там облаштовується і частина Уряду УНР, зокрема: держсекретар, заступник міністра народного господарства, міністри народного здоров'я, єврейських справ, морських справ, народної освіти, праці, культів, внутрішніх справ, фінансів, пошт і телеграфів та а також військових справ. Самі міністерства розташувались по всьому середмістю, а Державний контроль УНР осів аж на Замості. Саме у Вінниці перший очільник Директорії Володимир Винниченко пішов зі своєї посади. Його місце зайняв Симон Петлюра, який вже до кінця року стане Головним Отаманом УНР, зосередивши у своїх руках всю повноту влади.

У Вінниці було прийнято цілий ряд важливих документів, переважно військово-оборонного та господарського характеру. Саме у місті 13 лютого сформована нова Рада міністрів УНР на чолі з Сергієм Остапенком, в якій працювали наші земляки Петро Відибіда, Дмитро Маркович, Юхим Щириця. Відомо, що в Директорії тоді були створені відділи, які виконували функції міністерств. Керівниками відділів часто призначалися вінничани [2, с. 763]. Так викладач Вінницького учительського інституту Юхим Щириця був призначений на посаду завідуючого відділом освіти. Наказ про його призначення підписав сам голова директорії УНР Володимир Винниченко, який теж тоді перебував у Вінниці.

Відомо, що в Директорії тоді були створені відділи, які виконували функції міністерств. Керівниками відділів часто призначалися вінничани. Так викладач Вінницького учительського інституту Юхим Щириця був

призначений на посаду завідуючого відділом освіти. Наказ про його призначення підписав сам голова директорії УНР Володимир Винниченко, який теж тоді перебував у Вінниці.

В березні 1919 року під тиском більшовиків українська влада та військо відступають з Вінниці. До міста, яке трохи більше місяця було столицею УНР входять радянські війська під керівництвом Миколи Щорса. Більшовики тримаються тут майже до кінця літа. Та вже 10 серпня 1919 року Дієва Армія УНР спільно з Українською Галицькою Армією звільняють місто [3, с. 63].

Визволивши та знову втративши Київ, переживши епідемію тифу і так званий «Чотирикутник смерті», українське військо сильно ослабло. В грудні 1919 року до Вінниці знову повертаються більшовики. В травні наступного року їх вкотре вибивають з міста, проте вже за місяць вони повертаються сюди на найближчих 70 років.

Список використаних джерел

1. Лисий А. К., Лойко О. Г. До питання про перебування Директорії в Вінниці у лютому-березні 1919 р. // Україна: минуле, сьогодення, майбутнє: зб. наукових праць. К., 1999. С. 200–2004.
2. Солдатенко В. Ф. Українська революція. Історичний нарис : монографія. К. : Либідь, 1999. 976 с.
3. Солдатенко В. «Вінницькі щаблі» державного проводу УНР // Україна: минуле, сьогодення, майбутнє : зб. наукових праць. – К., 1999. С. 57–63.

Іван Гром,
Віта Борисюк

ОТРИМАННЯ КАРТИНИ МАГНІТНОГО ПОЛЯ

Магнітні властивості речовини відомі людям давно. Магніти отримали свою назву від античного міста Магнесія: в його околицях був поширений мінерал (названий згодом магнітним залізняком або магнетитом), шматки якого притягували залізні предмети. Проте не слід думати, що магніт діє тільки на залізо. Переважна більшість інших металів, теж взаємодіють з магнітними полями – притягуються або відштовхуються магнітами, але тільки в тисячі і мільйони разів слабкіше. Тому для того, щоб помітити тяжіння таких речовин до магніту, треба використовувати надзвичайно сильне магнітне поле, яке в домашніх умовах не можна отримати.

Ще з шкільного курсу фізики відомо, що досліди, проведені із залізними ошурками на папері або склі, дають уявлення про картину